

Asia tulisi käsitellä 21.3.2017 kokouksessa

§ 101

**Ympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu
Thomas Wallgrenin aloitteesta Haaganpuron kunnostamisesta**

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunta viittaa lausuntoonsa 9.8.2016, jossa puolletaan esitystä laatia toimenpidesuunnitelma siitä, miten Haaganpuron padolla tehty tekolampiosuus voitaisiin ennallistaa takaisin taimenelle soveliaaksi. Lausunnoissaan lautakunta toteaa, että toimenpidesuunnitelmasa olisi hyvä ottaa huomioon virtakutuisten kalojen lisäksi myös muut vesieliöt sekä muun muassa patoaltaaseen laskeutuneen sedimentin laatu, alueen virkistyselliset arvot sekä alajuoksun laajempi kunnostaminen.

Vuonna 2007 valmistuneessa Pienvesiohjelmassa ehdotetaan Haaganpuron suun patorakennelman muuttamista kalojen kululle sopivaksi. Padon pudotuskorkeutta ehdotetaan jaettavan pidemmälle matkalle koskimaiseksi kiveämällä, jotta taimenen kutu- ja poikastuotantoalue lisääntyisi. Pienvesiohjelmassa ehdotetaan lisäksi Haaganpuron ja Mounulanpuron uomien ennallistamista takaisin mutkitteluviikiksi ja poikkileikkaussuhteiltaan vaihteleviksi. Vuonna 2010 padon aukkoa hieman levennettiin ja kertynyttä sedimenttiä poistettiin patoaltaasta. Pato toimii kuitenkin edelleen vesieliöiden nousuesteenä ja edesauttaa alajuoksun liettymistä.

Pikku-Huopalahden asutusalueella rakennettaessa Haaganpuron alajuoksua siirrettiin Vihdintien eteläpuolella kulkemaan noin 100 metriä luontaista uomaan lännempänä. Uoma on putkitettu ja siirretty myös Hämeenlinnanväylän rakentamisen yhteydessä kulkemaan luontaista uomaansa idempänä. Tällöin uoman luontaista mutkittelua on vanhojen karttojen perusteella vähennetty kaivamalla. Haaganpuron ympäristö on ollut peltoviljelyssä jo vanhimpien karttojen teon aikaan 1800-luvulla, joten uoma ei ole tuolloinkaan todennäköisesti ollut kaikilta osin luontaisessa uomassaan. Puron palauttaminen alkuperäiseen uomaansa ei ole enää laajassa mittakaavassa mahdollista ja tästä syystä tulisikin ennemmin keskittyä nykyisen purouoman kunnostamiseen.

Haaganpuron valuma-alueelle on valmistumassa rakennusviraston tilaama hulevesiselvitys. Ympäristölautakunta ehdottaa, että Haaganpurolle laadittaisiin lisäksi kunnostussuunnitelma pienvesiohjelman tietoja ja toimenpide-ehdotuksia päivittämällä. Haaganpuro on ympäristökeskuksen vesistöseurantatutkimusten tulosten mukaan ollut viime vuosina vain välttävässä kunnossa, joten puron veden laadun parantamiseksi tarvittaisiin toimenpiteitä hulevesien käsittelyssä, jätevesipäästöjen ennaltaehkäisyssä sekä uoman muokkauksessa (esimerkiksi eroosiosuojaus, uoman mutkittelun lisääminen, tulvatasanteet, varjostavan puuston lisäys, nousuesteiden poisto ja taimenen lisääntymis- ja elinpaikkojen rakentaminen). Haaganpuron valuma-alueesta kolmannes on jo tällä hetkellä päällystettyä pintaa, joka hankaloittaa huleveden viivyttämistä ja imeyttämistä pohjavedeksi. Lisäksi päällystetyn pinta-alan osuus saattaa tulevaisuudessa kasvaa valuma-alueella tapahtuvan rakentamisen seurauksena. Puron eliöstön turvaamiseksi, tulvahaittojen minimoimiseksi ja veden kuljettaman kiintoaineen vähentämiseksi hulevesien erityisen tehokas hallinta yhdessä uomakunnostusten kanssa olisi välttämätöntä.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Katja Pellikka, tutkija, puhelin: +358 9 310 31510
katja.pellikka(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ympäristönsuojeluosasto

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti 15.2.2017 palauttaa uudelleen valmisteluun valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen Haaganpuron kunnostamisesta siten, että Haaganpuron alajuoksun padon purkamisen otetaan tänä vuonna toteutettavaksi. Samalla valtuusto kiirehtii koko Haaga-Maunulanpuron säilyttämisen ja ennallistamisen suunnittelua.

21.03.2017

Ysp/6

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Katja Pellikka, tutkija, puhelin: +358 9 310 31510
katja.pellikka(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ympäristönsuojeluosasto

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.09.2016 § 285

Kaupunginvaltuusto 15.02.2017 § 107

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

15.02.2017 Palautettiin

Valtuutettu Thomas Wallgren ehdotti valtuutettu Sara Paavolaisen kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten että Haaganpuron alajuoksun padon purkaminen otetaan tänä vuonna toteutettavaksi. Samalla valtuusto kiirehtii koko Haaga-Maunulanpuron säilyttämisen ja ennallistamisen suunnittelua.

10 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Jatko

EI-ehdotus: Valtuusto palauttaa asian uuteen valmisteluun siten että Haaganpuron alajuoksun padon purkaminen otetaan tänä vuonna to-

teutettavaksi. Samalla valtuusto kiirehtii koko Haaga-Maunulanpuron säilyttämisen ja ennallistamisen suunnittelua.

Jaa-äännet: 18

Hennariikka Andersson, Mika Ebeling, Matti Enroth, Fatbardhe Hetemaj, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pertti Villo

Ei-äännet: 52

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Laura Finne-Elonen, Yrjö Hakkanen, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Jessica Karhu, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Harri Lindell, Eija Loukoila, Jape Lovén, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Timo Raittinen, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Tyhjä: 5

Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Kaarin Taipale

Poissa: 10

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Rene Hursti, Seppo Kanerva, Emma Kari, Lasse Männistö, Osku Pajamäki, Nasima Razmyar, Ulla-Marja Urho

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

01.02.2017 Pöydälle

18.01.2017 Pöydälle

30.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 14.11.2016 § 988

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 06.09.2016 § 357

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Haaganpuro (entinen Mätäpuro) virtaa Pakilan, Maunulan ja Haagan läpi Pikku-Huopalahteen. Pääuoman pituus on 11,6 km, josta alle 25 % on putkitettu. Keskivirtaamaksi on pienvesiohjelmassa arvioitu 101 l/s. Virtaamavaihtelut ovat suuria. Aloitteessa kunnostettavaksi ehdotettu osuus on noin 700 metriä. Haaganpuron suulle on 1980-luvulla rakennettu betoninen kynnysrakenne, jolla vesipinta pidetään puistoalueella maisemallisesti halutussa tasossa. Kynnyks on rakennettu niin, että puistoalueella veden pinta on lähes tasavedessä.

Ehdotettu toimenpide on vuonna 2007 valmistuneen Helsingin pienvesiohjelman mukainen. Pienvesiohjelmassa on esitetty toimenpiteeksi puron suun patorakennelman muuttamista kalojen kululle sopivaksi jakamalla pudotuskorkeutta pidemmälle matkalle koskimaiseksi kiveämällä, jolloin taimenen kutu- ja poikastuotantohabitaatti lisääntyy. Tätä pienvesiohjelmassa esitettyä toimenpide-ehdotusta ei ole toteutettu. Aloitteessa kunnostettavaksi ehdotetulta puron osalta on poistettu kiintoainesta ja uomaan kertynyttä kasvillisuutta viimeksi vuonna 2010 Uudenmaan ympäristökeskuksen tekemän suunnitelman mukaan. Silloin myös levennettiin padon harjassa olevaa aukkoa virtausolosuhteiden

parantamiseksi ja tulvien pienentämiseksi. Muutoksella parannettiin hiukan kalaston vaellusmahdollisuuksia padon yläpuolisille alueille.

Puroon on onnistuttu kotiuttamaan purossa luontaisesti viihtyvä taimenkanta. Kalojen elinolosuhteiden parantamiseksi Virtavesien hoitoyhdistys on tehnyt talkookunnostuksia Haaganpurolla ja sen sivu-uomalla Maunulanpurolla. Rakennusvirasto on teettänyt uomakunnostuksia, joissa on myös poistettu tai madallettu nousuesteitä.

Kalojen nousua puroon helpottava pohjapadon alentaminen tai poistaminen voi väärintoteutettuna alentaa vedenpintaa liian matalaksi kaloille. Riskinä on myös meriveden nouseminen purouomaan silloin kun meriveden pinta on korkealla. Puiston viereisten korttelialueiden geotekninen stabiliteetti on otettava huomioon. Veden pinnan lasku voi aiheuttaa uoman reunojen vakavuuden heikkenemistä. Uoman muotoilua esimerkiksi tulvatasantein hankaloittaa se että uoma on perustettu osittain hirsiarinarakenteelle.

Pikku-Huopalahden aluetta on täytetty eri aikoina ja maamassojen laatu on tarpeen varmistaa jo suunnitteluvaiheessa ja ottaa huomioon myös maaperän sisältämät mahdolliset haitta-aineet.

Haaganpuron valuma-alueelle on rakennusvirastossa parhaillaan tekeillä hulevesiselvitys. Työssä on selvitetty Haaganpuron valuma-alueen nykytilaa ja suunnitteilla olevien kaavahankkeiden ja yleiskaavaluonnoksen mukaisen rakentamisen vaikutuksia hulevesien virtaamiin ja tulvahuippuihin. Selvityksessä on tarkasteltu myös padon madaltamisen ja avaamisen vaikutuksia tulvien hallintaan sekä kalaston elinolosuhteiden parantamiseen.

Kunnostushankkeesta tulee tehdä kokonaisvaltainen suunnitelma kustannusarvioineen. Hanke ei sisälly vuosien 2017–2026 investointiohjelmaan. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon taimenkannan elvyttämisen lisäksi ympäristönsuojelulliset, maisemalliset ja teknistaloudelliset näkökohdat. Puron tulvimisherkkyyys ja virkistyskäyttö ovat myös tärkeitä huomioon otettavia asioita.

Yleisten töiden lautakunta pitää hyvänä esitystä Haaganpuron alajuoksun kunnostamisesta huomioon ottaen edellä mainitut reunaehdot.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Päivi Islander, projektipäällikkö, puhelin: 310 38649
paivi.islander(a)hel.fi

21.03.2017

Ysp/6

Liikuntalautakunta 25.08.2016 § 106

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuustoaloitteeseen, joka koskee Haaganpuron kunnostamista.

Liikuntalautakunta suhtautuu myönteisesti aloitteeseen Haaganpuron Pikku-Huopalahden alueen uoman ennallistamiseksi välillä meri-Vihdintie.

Aloitteen tekijät esittävät, että kaupunki laatii toimenpidesuunnitelman siitä miten Haaganpuron padolla tehty tekolampi-osuus, eli Haaganpuron Pikku Huopalahden alueen uoma, osuudella Vihdintie-meri voitaisiin ennallistaa takaisin uhanalaisella taimenelle soveliaaksi. Puron suulla oleva pato muodostaa tällä hetkellä vaellusesteen. Kaikkien kalojen kulku tulisi olla turvattu, ja tekolampi saada muutettua takaisin virtaavaksi puroksi, vastaavanlaiseksi kun puro on ylempänä Haagan puolella, eli Kauppalanpuistossa. Kalaisimpana ja virtaavan puron tulvasanteineen puron vedenlaatu paranisi, eikä puro olisi liettynyt ja umpeenkasvanut, niin kuin tähän asti. Puron ennallistaminen tekisi uoman viihtyisämmäksi sekä lähialueen asukkaille että kaloille.

Aloitteen tekijät esittävät myös että toimenpidesuunnitelman laatimisen yhteydessä tehdään toteutuksen hinta-arvio ja että suunnitelma huomioi toimenpiteiden ympäristövaikutukset muiltakin osin kuin taimenen suojelun kannalta.

Esittelijä

osastopäällikkö
Turo Saarinen

Lisätiedot

Jukka Linder, kalastuspäällikkö, puhelin: 310 87964
jukka.linder(a)hel.fi

Ympäristölausunto 09.08.2016 § 261

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölausunto päätti antaa kaupunginhallitukselle asiassa seuraavan lausunnon.

Ympäristölausunto puoltaa esitystä laatia toimenpidesuunnitelma siitä, miten Haaganpuron padolla tehty tekolampiosuus voitaisiin ennallis-

taa takaisin taimenelle soveliaaksi. Haaganpurolla on tehty kaupungin ja vapaaehtoisten yhdistysten toimesta useita purokunnostuksia. Lisäksi puroon on istutettu äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen poikasia. Haaganpuron laskukohtassa Pikku-Huopalahteen on pato, joka toimii kalojen ja muiden vesieliöiden nousuesteenä. Lisäksi padon yläpuolinen vesiallas on hyvin hitaasti virtaava eikä näin ollen houkuttele nousuvia taimenia. Haaganpuron alaosa virtaa hyvin hitaasti, eikä puron ympärillä ole juurikaan suojaavaa puustoa. Puuston puuttumisen takia purouoma on ruovikoitunut. Lisäksi alueella on tulvimisongelmia. Toimenpidesuunnitelmassa olisi hyvä ottaa huomioon virtakutuisten kalojen lisäksi myös muut vesieliöt sekä muun muassa patoaltaaseen laskeutuneen sedimentin laatu, alueen virkistykselliset arvot sekä alajuoksun laajempi kunnostaminen.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Katja Pellikka, tutkija, puhelin: +358 9 310 31510
katja.pellikka(a)hel.fi